

WYROK

z dnia 22 sierpnia 2022 r.

Krajowa Izba Odwoławcza - w składzie:

Przewodniczący: Przemysław Dzierzędzki
Protokolant: Adam Skowroński

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 sierpnia 2022 r. w Warszawie odwołania wniesionego do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej w dniu 2 sierpnia 2022 r. przez wykonawcę Zarządcę Masy Sanacyjnej FIRMA INEL spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w restrukturyzacji z siedzibą w Dolnej Grupie, G. F.

w postępowaniu prowadzonym przez Zarząd Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej w Bydgoszczy

przy udziale wykonawcy Elperia sp. z o.o. sp. k. w Świeciu, zgłaszającego przystąpienie do postępowania odwoławczego po stronie zamawiającego

orzeka:

1. oddala odwołanie,

2. kosztami postępowania obciąża wykonawcę Zarządcę Masy Sanacyjnej FIRMA INEL spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w restrukturyzacji z siedzibą w Dolnej Grupie, G. F. i:

2.1. zalicza w poczet kosztów postępowania odwoławczego kwotę 10.000 zł 00 gr (słownie: dziesięć tysięcy złotych zero groszy) uiszczonej przez wykonawcę

Zarządcę Masy Sanacyjnej FIRMA INEL spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w restrukturyzacji z siedzibą w Dolnej Grupie, G. F. tytułem wpisu od odwołania,

2.2. zasądza od wykonawcy Zarządcy Masy Sanacyjnej FIRMA INEL spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w restrukturyzacji z siedzibą w Dolnej Grupie, G. F. na rzecz Zarządu Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej w Bydgoszczy kwotę 3.600 zł 00 gr (słownie: trzech tysięcy sześciuset złotych zero groszy), stanowiącą uzasadnione koszty strony poniesione z tytułu wynagrodzenia pełnomocnika.

Stosownie do art. 579 i 580 ustawy z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1129 ze zm.) na niniejszy wyrok - w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia - przysługuje skarga za pośrednictwem Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej do Sądu Okręgowego w Warszawie.

Przewodniczący:

Zarząd Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej w Bydgoszczy, zwany dalej „zamawiającym”, prowadzi postępowanie o udzielenie zamówienia na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1129 ze zm.), zwanej dalej „ustawą Pzp” lub „Pzp”, którego przedmiotem jest „budowa doświetleń wertykalnych przejść dla pieszych na terenie miasta Bydgoszczy - w systemie projektuj i buduj”.

Ogłoszenie o zamówieniu zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych 7 czerwca 2022 r., nr 2022/BZP 00196965/01.

Wobec czynności i zaniechań zamawiającego w ww. postępowaniu w dniu 2 sierpnia 2022 r. do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej wniósł odwołanie wykonawca Zarządca Masy Sanacyjnej FIRMA INEL spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w restrukturyzacji z siedzibą w Dolnej Grupie, G. F., zwany dalej „odwołującym”.

Odwołujący zarzucił zamawiającemu naruszenie:

1. co do części I zamówienia:

1.1. naruszenie art. 226 ust. 1 pkt 8 Pzp polegające na odrzuceniu jego oferty jako zawierającej rażąco niską cenę w stosunku do wartości zamówienia, podczas gdy cena zaoferowana przez niego nie była rażąco niska, co wykazał w toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na wezwanie zamawiającego spełniając obowiązek ciążyący na nim w myśl art. 224 ust. 5 Pzp, potwierdzając, że zaoferowana przez niego cena spełnia kryteria rynkowe, a tym samym stanowi gwarancję należytego wykonania przedmiotu zamówienia i osiągnięcia zysku przez niego;

1.2. naruszenie art. 204 ust. 1 Pzp polegające na wyborze oferty Elperia sp. z o.o. sp. k. jako oferty najkorzystniejszej, podczas gdy biorąc pod uwagę kryteria oceny ofert przyjęte przez zamawiającego w Specyfikacji Warunków Zamówienia, oferta ta nie była najkorzystniejsza w rozumieniu przepisów Pzp, uwzględniając jego ofertę odrzuconą z naruszeniem przepisów PZP;

2. co do części II zamówienia:

2.1. naruszenie art. 226 ust. 1 pkt 8 Pzp polegające na odrzuceniu jego oferty jako zawierającej rażąco niską cenę w stosunku do wartości zamówienia, podczas gdy cena zaoferowana przez niego nie była rażąco niska, co wykazał w toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na wezwanie zamawiającego spełniając obowiązek ciążyący na nim w myśl art. 224 ust. 5 Pzp potwierdzając, że zaoferowana przez niego cena spełnia kryteria rynkowe, a tym samym stanowi gwarancję należytego wykonania przedmiotu zamówienia i osiągnięcia zysku przez niego;

2.2. naruszenie art. 255 pkt 2 Pzp polegające na unieważnieniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego ze uwagi na fakt, że jedyna złożona oferta podlegała odrzuceniu, podczas gdy oferta ta została odrzucona z naruszeniem przepisów Pzp, a zatem brak było podstaw do unieważnienia postępowania.

Odwołujący wniósł o nakazanie zamawiającemu:

1. co do części I zamówienia - unieważnienia czynności odrzucenia oferty Firmy Inel sp. z

o.o. sp. k. w restrukturyzacji oraz unieważnienia czynności wyboru oferty najkorzystniejszej, dokonania ponownego badania i oceny ofert, w tym oferty Firmy Inel sp. z o.o. sp. k. w restrukturyzacji, a następnie wyboru oferty Firmy Inel sp. z o.o. sp. k. w restrukturyzacji jako najkorzystniejszej;

2. co do części II zamówienia - unieważnienia czynności odrzucenia oferty Firmy Inel sp. z o.o. sp. k. w restrukturyzacji oraz unieważnienia czynności unieważnienia postępowania, dokonania ponownego badania i oceny oferty Firmy Inel sp. z o.o. sp. k. w restrukturyzacji i wyboru oferty Firmy Inel sp. z o.o. sp. k. w restrukturyzacji jako najkorzystniejszej.

W uzasadnieniu odwołania odwołujący wskazał, że w wyjaśnieniach przedstawił szczegółowy kosztorys opracowania dokumentacji projektowej doświetlenia 1 (jednego) przejścia dla pieszych oraz kosztorys wykonania robót budowlanych związanych z realizacją doświetlenia 1 (jednego) przejścia dla pieszych, osobno dla każdej części zamówienia. Odwołujący wskazał, że uwzględnił w kosztorysach zarówno nieprzewidziane koszty netto materiałów i usług nieprzewidzianych do realizacji, stanowiących jego ryzyko, w wysokości odpowiednio 20% wartości materiałów podstawowych i pomocniczych, tj. 2.414,14 zł (dla jednego przejścia dla pieszych) w części I zamówienia oraz 10% wartości materiałów

podstawowych i pomocniczych, tj. 1.025,70 zł (dla jednego przejścia dla pieszych) w części II zamówienia, jak i zysk od wykonania doświetlenia jednego przejścia dla pieszych netto w wysokości odpowiednio 2.677,88 zł w części I zamówienia oraz 2.066,47 zł w części II zamówienia. Odwołujący wskazał, że łącznie zaś, uwzględniając zarówno prace projektowe, jak i wykonanie zaprojektowanych robót budowlanych, założył zysk w wysokości odpowiednio 3.237,15 zł w części I oraz 2.807,97 zł w części II (w odniesieniu do każdego z przejść).

Odwołujący podniósł, że wyjaśnienia te zostały poparte załączonymi dowodami, w tym ofertami złożonymi przez podmioty trzecie na wykonanie dokumentacji projektowej zgodnie z wymaganiami określonymi w dokumentacji zamówienia, tj. Programie Funkcjonalno-Użytkowym, Opisie Przedmiotu Zamówienia oraz załącznikach do Specyfikacji Warunków Zamówienia, wykonanie map projektowych, na zakup materiałów oraz wykonanie robót polegających na „odbudowie nawierzchni po robotach kablowych”, również zgodnie z wymaganiami określonymi w dokumentacji zamówienia.

Odwołujący argumentował, że zamawiający w uzasadnieniu odrzucenia obu ofert częściowych wskazał w sposób tożsamy, iż nie wykazał, mimo spoczywającego na nim ciężaru dowodu w tym zakresie, że ceny zaoferowane za wykonanie przedmiotu zamówienia nie są rażąco niskie w stosunku do wartości zamówienia. Odwołujący w pierwszej kolejności wskazał na znaczną różnicę pomiędzy kwotą, którą zamawiający zamierzał przeznaczyć na realizację zamówienia w zakresie części II zamówienia, a wartością zamówienia powiększoną o podatek od towarów i usług - kwota przeznaczona na realizację części II zamówienia to 120.555,00 zł, a wartość zamówienia powiększona o VAT według zamawiającego to 248.337,00 zł.

Odwołujący podniósł, że nie dochował należytej staranności i nie dokonał prawidłowego oszacowania wartości zamówienia. Trudno bowiem uznać za racjonalne zamierzenie przeznaczania na realizację zamówienia kwoty dwukrotnie niższej od jego wartości powiększonej o podatek od towarów i usług. Nie można wykluczyć, iż zamawiający nie obliczył prawidłowo wartości zamówienia w tej części, jednakże zarezerwował w swoim budżecie kwotę adekwatną do wartości rynkowej, zbliżoną swoją wartością do ceny jego oferty brutto. Odnosząc się do zarzutu zamawiającego, że w przedstawionym w wyjaśnieniach kosztorysie opracowania dokumentacji projektowej, nie uwzględnił wszystkich jej elementów, podkreślał, że fakt braku ich wyodrębnienia w wyjaśnieniach nie oznacza, że nie zostały one uwzględnione przy kalkulacji ceny.

Odwołujący argumentował, że podmiot oferujący mu wykonanie tej dokumentacji - EL-PRO Michał Pawłowski, w treści oferty wyraźnie oświadczył, że obejmuje ona wykonanie dokumentacji projektowej zgodnie z wymaganiami określonymi w Programie Funkcjonalno-Użytkowym, Opisie Przedmiotu Zamówienia oraz załącznikach Specyfikacji Warunków Zamówienia. Zdaniem odwołującego wskazane oświadczenie odnosi się do wszystkich wymagań wynikających z tych dokumentów zamówienia (dotyczących zakresu, ilości, czy jakości dokumentacji) skoro treść ofert EL-PRO M. P. nie zawiera żadnych wyłączeń czy zastrzeżeń w tym zakresie. Odwołujący argumentował, że zawartość niezbędnej dokumentacji projektowej określa Program Funkcjonalno-Użytkowy - w treści pkt. 1.1.1. Odwołanie się przez EL-PRO M. P. w treści jego oferty również do tego dokumentu oznacza, że przygotowana przez niego oferta i cena realizacji obejmowała wszystkie elementy składowe dokumentacji projektowej wskazane w przedmiotowym dokumencie.

Zdaniem odwołującego, przy tak sformułowanym odwołaniu się do treści dokumentów zamówienia, za zbędne uznać należy wyliczenie kosztu wykonania poszczególnych elementów dokumentacji projektowej, które zgodnie z praktyką rynkową wyceniane są łącznie, co potwierdzają oferty EL-PRO M. P. . Zamawiający jednak nie czyni zarzutu z braku osobnej wyceny poszczególnych elementów dokumentacji, nie uznając, aby stanowiło to podstawę odrzucenia jego oferty. Wyciąga jedynie fałszywe wnioski na podstawie udzielonych wyjaśnień oraz załączonych do nich dowodów, nie przyjmując do wiadomości, że oferta EL-PRO M. P. obejmowała wszystkie elementy składowe dokumentacji

projektowej, co wprost - jak już wyżej wskazano - wynika z udzielonych przez niego wyjaśnień.

Zdaniem odwołującego, przynajmniej to zresztą sam zamawiający, ponieważ w treści informacji odpowiednio o wyborze oferty najkorzystniejszej w części I zamówienia oraz unieważnienia postępowania w części II zamówienia, wskazuje wprost, że przedstawił koszt wykonania kompletnej dokumentacji. Według odwołującego, argumentacja zamawiającego dotycząca nie uwzględnienia przez niego w kalkulacji ceny obydwu ofert częściowych wszystkich elementów składowych zamówienia zgodnie z punktem 1.1.1. Programu Funkcjonalno-Użytkowego jest wobec powyższego chybiona.

Odwołujący wskazał, że dalsze zarzuty zamawiającego dotyczą zbiorczo

nieuwzględnienia przez niego zakupu łącznie 54 (pięćdziesięciu czterech) kompletów przewodów od wnęki słupowej do oprawy o wskazanych parametrach i takiej samej liczby kompletów izolowanych złączy kablowych, a ponadto nie uwzględnienia kosztów wykonania oznakowania poziomego i pionowego oraz niedoszacowania kosztów wykonania poszczególnych elementów zamówienia w łącznej kwocie 13.061,61 zł (dla obu części zamówienia). Odnosząc się do pominięcia kosztów nabycia wskazanych materiałów, odwołujący oświadczał, iż zostały one ujęte w zbiorczym punkcie kosztorysu wykonania robót budowlanych związanych z realizacją doświetlenia przejścia dla pieszych w pkt. 2.2. pod pojęciem „Zakup pomocniczych materiałów, tj. m.in. piasek do zasypki i podsypki, folia niebieska, uszczelnienia przepustów, opaski opisowe”. Podkreślał, iż przewiduje na zakup objętych tym punktem wyjaśnień odpowiednio, w części I zamówienia kwotę 1.097,34 zł oraz w części II zamówienia kwotę 932,46 zł netto na każde przejście dla pieszych.

Jeśli natomiast chodzi o koszty wykonania oznakowania poziomego i pionowego, zamawiający nie uwzględnił tego rodzaju robót w dokumentach zamówienia. W pkt. 1.2.4. Programu Funkcjonalno-Użytkowego mowa jest w zakresie oznakowania pionowego o demontażu i dyslokacji znaków z istniejących słupków wsporczych na nowe słupy oświetlenia przejścia dla pieszych, natomiast w zakresie oznakowania poziomego - wyłącznie o jego naprawie w miejscach uszkodzenia podczas realizacji zadania, czego nie da się przewidzieć na etapie planowania robót.

Zdaniem odwołującego, zupełnym nieporozumieniem jest kwestionowanie przez zamawiającego przyjętej w treści jego wyjaśnień ilości rur grubościennych. Opis przedmiotu zamówienia nie wskazuje, jaka ilość rur tego rodzaju ma zostać użyta do wykonania zamówienia. Z uwagi na charakter zamówienia, które jest udzielane w formule „zaprojektuj i wybuduj”, wszędzie tam, gdzie zamawiający nie wskazał określonych konkretnych ilości

danych materiałów - to wykonawca ocenia potrzebny nakład rzeczowy. Twierdzenie, jakoby nie doszacował on kosztu rur grubościennych pozbawione jest podstaw merytorycznych.

Odwołujący odniósł się do kwestii wzajemnych relacji długości kabli i rur, w których owe kable zostaną ułożone. Zdaniem odwołującego zamawiający bezkrytycznie porównuje bezwzględne ilości tych materiałów wskazane w kalkulacji, zupełnie nie biorąc pod uwagę, że założył on, iż część zakupionych rur stanowić będzie odpad materiałowy i nie wszystkie zostaną użyte do wykonania zamówienia. Zakładając jednak, że wykonywane w ramach przedmiotowego zamówienia roboty mogą wygenerować dodatkowe koszty (wynikające choćby z nieprecyzyjnych postanowień dokumentów zamówienia, czego najlepszym przykładem są wskazane wyżej kwestie), to odwołujący zauważył, że działając z należytą starannością przygotował się na taką okoliczność zakładając dodatkową, ujętą w kosztorysie przedstawionym w ramach wyjaśnień, tzw. rezerwę, tj. założenie kosztów netto materiałów i usług nieprzewidzianych do realizacji, stanowiących jego ryzyko. Wskazane one zostały w pkt. 2.5 udzielonych wyjaśnień (w każdym z dwóch odrębnych pism zawierających wyjaśnienia).

Odwołujący wywiódł, że przewidziana przez niego, wskazana powyżej rezerwa ma również kluczowe znaczenie w kontekście zarzucanego mu rzekomego niedoszacowania, które zamawiający ustalił na łączną kwotę 13.061,61 zł dla obu części zamówienia (część I: 12.132,48 zł, zaś część II: 929,13 zł). Kwoty te obejmują także wymienione przez zamawiającego omyłkowo podane w wyjaśnieniach niższe wartości, niż wynika to z działań arytmetycznych możliwych do wykonania w oparciu o załączone do wyjaśnień dowody.

Odwołujący wskazał, że dla części I zamówienia zamawiający wyliczył wartość rzekomego niedoszacowania na kwotę 12.132,48 zł łącznie dla wszystkich objętych tą Częścią przejść dla pieszych. Średnio na jedno przejście, „niedoszacowanie” wynosi 505,52 zł. Tymczasem on w treści udzielonych wyjaśnień wskazał wprost, że niezależnie od szacowanych możliwych do zidentyfikowania przez niego kosztów realizacji zamówienia, założył dodatkowe nieprzewidziane w dokumentach zamówienia materiały i usługi, których wartość określił na kwotę 2.414,14 zł netto na każde przejście dla pieszych. Łącznie daje to kwotę 57.939,36 zł netto dla całej części I zamówienia. Zdaniem odwołującego już sama ta kwota, wyższa od ustalonego przez zamawiającego „niedoszacowania” o 45.806,88 zł stanowi wystarczające zabezpieczenie wykonania zamówienia zgodnie z wymaganiami wynikającymi z dokumentów zamówienia.

Odwołujący wskazał, że dla części II zamówienia zamawiający określił wartość rzekomego niedoszacowania na kwotę 929,13 zł łącznie dla wszystkich objętych tą częścią przejść dla pieszych. Średnio na jedno przejście, „niedoszacowanie” wynosi 309,71 zł. Zaś on, w treści udzielonych wyjaśnień wskazał wprost, że niezależnie od szacowanych możliwych do zidentyfikowania przez niego kosztów realizacji zamówienia, założył dodatkowe nieprzewidziane w dokumentach zamówienia materiały i usługi, których wartość określił on na kwotę 1.025,70 zł netto na każde przejście dla pieszych. Łącznie daje to kwotę 3.077,10 zł netto dla całej części II zamówienia. Zdaniem odwołującego, podobnie jak w

przypadku części I, także w zakresie części II zamówienia już sama ta kwota, wyższa od ustalonego przez zamawiającego „niedoszacowania” o 2.147,97 zł stanowi wystarczające zabezpieczenie wykonania zamówienia zgodnie z wymaganiami wynikającymi z dokumentów zamówienia.

Podsumowując zaprezentowane powyżej wyliczenia odwołujący stwierdzał, że w

złożonych przez siebie wyjaśnieniach wskazał, że - w odniesieniu do obydwu części zamówienia - niezależnie od oszacowanych przez siebie konkretnych kosztów realizacji zamówienia założył dodatkowy „margines bezpieczeństwa” w postaci kosztów netto materiałów i usług nieprzewidzianych do realizacji i stanowiących jego ryzyko w łącznej wysokości 61.016,46 zł (w tym 57.939,36 zł dla części I zamówienia oraz 3.077,10 zł dla części II zamówienia).

Odwołujący argumentował, że wezwany do udzielenia wyjaśnień w zakresie wyliczenia ceny złożonych przez siebie ofert częściowych, zgodnie z ciążącym na nim obowiązkiem wykazania, że oferta nie zawiera rażąco niskiej ceny, wykazał, że nie tylko jest w stanie wykonać zamówienie w obydwu częściach za zaoferowane ceny, ale także - że jego realizacja wygeneruje zysk, odpowiednio 77 691,60 zł w części I zamówienia oraz 8 423,91 zł w części II zamówienia. Zdaniem odwołującego, zamawiający, w dokonanej przez siebie ocenie udzielonych przez niego wyjaśnień skupił się na poszukiwaniu nieścisłości, których końcowy efekt w postaci kwot rzekomego „niedoszacowania” w żaden sposób nie niweczy ogólnych wniosków z tych wyjaśnień wynikających - oferty częściowe złożone przez niego nie zawierają cen rażąco niskich. Na marginesie Odwołujący zauważył, że nic nie stało na przeszkodzie, aby zauważone przez zamawiającego nieścisłości objąć dalszymi wyjaśnieniami. Przepisy Pzp nie stały temu na przeszkodzie, szczególnie w przypadkach, gdy ewentualne wątpliwości po stronie zamawiającego uniemożliwiają wykonawcy prawidłowe wypełnienie obowiązku wykazania, że jego oferta nie zawiera rażąco niskiej ceny

Odwołujący argumentował, że oprócz szczegółowego wykazania poszczególnych kosztów realizacji zamówienia, wykazał zarówno przyjęte przez siebie kwoty na zakup materiałów pomocniczych (pkt 2.2. w obydwu wyjaśnieniach), założone przez niego koszty materiałów i usług nieprzewidzianych do realizacji stanowiących jego ryzyko (pkt. 2.5. w obydwu wyjaśnieniach), a także planowany do osiągnięcia na podstawie prezentowanych założeń zysk. Zamawiający nie uznał przy tym, że złożone wyjaśnienia nie uzasadniają podanych w ofertach częściowych cen - co w świetle przepisu art. 224 ust. 6 PZP uzasadniałoby odrzucenie jego ofert złożonych w obydwu częściach zamówienia na podstawie przywołanego w uzasadnieniu prawnym decyzji o odrzuceniu art. 226 ust. 1 pkt 8 Pzp. Zdaniem odwołującego, wykazane przez zamawiającego rzekome niedoskonałości udzielonych wyjaśnień nie są na tyle istotne (zarówno merytorycznie, ale przede wszystkim pod względem wskazywanych wartości), aby można było uznać, że w ich obliczu ceny ofert częściowych nie zapewniają pokrycia kosztów i osiągnięcia rentowności.

Zdaniem odwołującego, pierwotne uchybienie w postaci odrzucenia jego ofert z uwagi na ich rzekomo rażąco niską cenę w stosunku do przedmiotu zamówienia, skutkowało wadliwym wyborem oferty spółki Elperia sp. z o.o. sp. k. jako oferty najkorzystniejszej co do części I zamówienia, pomimo, iż biorąc pod uwagę kryteria oceny ofert przyjęte przez zamawiającego, ofertą najkorzystniejszą nie jest. Natomiast co do części II zamówienia, spowodowało unieważnienie postępowania, pomimo iż oferta złożona w jego toku powinna zostać oceniona, a nie odrzucona.

Zamawiający złożył odpowiedź na odwołanie, w której wniósł o oddalenie odwołania. W trakcie rozprawy przedstawił uzasadnienie faktyczne i prawne swego stanowiska.

Do postępowania odwoławczego po stronie zamawiającego zgłosił przystąpienie wykonawca Elperia sp. z o.o. sp. k. w Świeciu. Złożył pismo procesowe, w którym wniósł o oddalenie odwołania.

Uwzględniając całość dokumentacji z przedmiotowego postępowania, w tym w szczególności: ogłoszenie o zamówieniu, postanowienia specyfikacji warunków zamówienia (SWZ), informację z otwarcia ofert, ofertę odwołującego, wezwanie zamawiającego skierowane do odwołującego do złożenia wyjaśnień co do elementów oferty mających wpływ na wysokość ceny wraz z dowodami, wyjaśnienia odwołującego co do ceny ofertowej odwołującego, zawiadomienie o wyborze oferty najkorzystniejszej i odrzuceniu oferty odwołującego w części I, zawiadomienie o unieważnieniu postępowania i odrzuceniu oferty odwołującego w części II, załączniki

do odpowiedzi na odwołanie, załączniki do pisma procesowego przystępującego, jak również biorąc pod uwagę oświadczenia, stanowiska i dokumenty złożone przez strony w trakcie posiedzenia i rozprawy, Krajowa Izba Odwoławcza ustaliła i zważyła, co następuje:

Art. 16 ustawy Pzp stanowi, że Zamawiający przygotowuje i przeprowadza postępowanie o udzielenie zamówienia w sposób:

- 1) zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców;
- 2) przejrzysty;
- 3) proporcjonalny.

Stosownie do art. 224 ustawy Pzp:

1. Jeżeli zaoferowana cena lub koszt, lub ich istotne części składowe, wydają się rażąco niskie w stosunku do przedmiotu zamówienia lub budzą wątpliwości zamawiającego co do możliwości wykonania przedmiotu zamówienia zgodnie z wymaganiami określonymi w dokumentach zamówienia lub wynikającymi z odrębnych przepisów, zamawiający żąda od wykonawcy wyjaśnień, w tym złożenia dowodów w zakresie wyliczenia ceny lub kosztu, lub ich istotnych części składowych.

2. W przypadku gdy cena całkowita oferty złożonej w terminie jest niższa o co najmniej 30% od:

1) wartości zamówienia powiększonej o należny podatek od towarów i usług, ustalonej przed wszczęciem postępowania lub średniej arytmetycznej cen wszystkich złożonych ofert niepodlegających odrzuceniu na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 1 i 10, zamawiający zwraca się o udzielenie wyjaśnień, o których mowa w ust. 1, chyba że rozbieżność wynika z okoliczności oczywistych, które nie wymagają wyjaśnienia;

2) wartości zamówienia powiększonej o należny podatek od towarów i usług, zaktualizowanej z uwzględnieniem okoliczności, które nastąpiły po wszczęciu postępowania, w szczególności istotnej zmiany cen rynkowych, zamawiający może zwrócić się o udzielenie wyjaśnień, o których mowa w ust. 1.

3. Wyjaśnienia, o których mowa w ust. 1, mogą dotyczyć w szczególności:

- 1) zarządzania procesem produkcji, świadczonych usług lub metody budowy;
- 2) wybranych rozwiązań technicznych, wyjątkowo korzystnych warunków dostaw, usług albo związanych z realizacją robót budowlanych;
- 3) oryginalności dostaw, usług lub robót budowlanych oferowanych przez wykonawcę;
- 4) zgodności z przepisami dotyczącymi kosztów pracy, których wartość przyjęta do ustalenia ceny nie może być niższa od minimalnego wynagrodzenia za pracę albo minimalnej stawki godzinowej, ustalonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz.U. z 2020 r. poz. 2207) lub przepisów odrębnych właściwych dla spraw, z którymi związane jest realizowane zamówienie;
- 5) zgodności z prawem w rozumieniu przepisów o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej;
- 6) zgodności z przepisami z zakresu prawa pracy i zabezpieczenia społecznego, obowiązującymi w miejscu, w którym realizowane jest zamówienie;
- 7) zgodności z przepisami z zakresu ochrony środowiska;
- 8) wypełniania obowiązków związanych z powierzeniem wykonania części zamówienia podwykonawcy.

4. W przypadku zamówień na roboty budowlane lub usługi, zamawiający jest obowiązany żądać wyjaśnień, o których mowa w ust. 1, co najmniej w zakresie określonym w ust. 3 pkt 4 i 6.

5. Obowiązek wykazania, że oferta nie zawiera rażąco niskiej ceny lub kosztu spoczywa na wykonawcy.

6. Odrzuceniu, jako oferta z rażąco niską ceną lub kosztem, podlega oferta wykonawcy, który nie udzielił wyjaśnień w wyznaczonym terminie, lub jeżeli złożone wyjaśnienia wraz z dowodami nie uzasadniają podanej w ofercie ceny lub kosztu.

Art. 226 ust. 1 pkt 8 ustawy Pzp stanowi, że zamawiający odrzuca ofertę jeżeli zawiera rażąco niską cenę lub koszt w stosunku do przedmiotu zamówienia.

Art. 239 ust. 1 ustawy Pzp stanowi, że zamawiający wybiera najkorzystniejszą ofertę na podstawie kryteriów oceny ofert określonych w dokumentach zamówienia.

Ustalono, że przedmiotem zamówienia jest „budowa doświetleń wertykalnych przejść dla pieszych na terenie miasta Bydgoszczy - w systemie projektuj i buduj”. Zamawiający podzielił przedmiot zamówienia na 2 części:

1) część I - Budowa doświetleń wertykalnych przejść dla pieszych na terenie miasta

Bydgoszczy,

2) część II - Budowa doświetleń wertykalnych przejść dla pieszych na terenie miasta Bydgoszczy w ramach Bydgoskiego Budżetu Obywatelskiego.

Ustalono także, że zamawiający ustalił wartość szacunkową zamówienia powiększoną o VAT na kwotę 1.986.696,00 zł (dla części I) i 248.337,00 zł (dla części II).

Ustalono także, że do upływu terminu składania ofert do zamawiającego wpłynęły następujące oferty:

1) Część I - oferta odwołującego z ceną brutto 998 971,56 PLN, oferta przystępującego z ceną brutto 1 842 048,00 PLN.

2) Część II - oferta odwołującego z ceną brutto 100 955,45 PLN.

(por. informacja z otwarcia ofert, w dokumentacji postępowania przekazanej przez zamawiającego na nośniku elektronicznym).

Ustalono ponadto, że zamawiający pismem z 4 lipca 2022 r. działając, na podstawie art. 224 ust. 1 ustawy Pzp w związku z art. 224 ust. 2 i 4 ustawy Pzp, wezwał odwołującego do złożenia wyjaśnień. W wezwaniu zamawiający wskazał, że w naszym postępowaniu, cena za wykonanie zamówienia dla:

1) Części I - Budowa doświetleń wertykalnych przejść dla pieszych na terenie miasta Bydgoszczy wynosząca 998 971,56 PLN zaoferowana przez wzywanego Wykonawcę, jest niższa o 49,72% od wartości zamówienia + VAT wynoszącej 1 986 696,00 PLN,

2) Części II - Budowa doświetleń wertykalnych przejść dla pieszych na terenie miasta Bydgoszczy w ramach Bydgoskiego Budżetu Obywatelskiego wynosząca 100 955,45 PLN zaoferowana przez wzywanego Wykonawcę, jest niższa o 59,35% od wartości zamówienia + VAT wynoszącej 248 337,00 PLN,

co obligatoryjnie wymaga niniejszego wezwania i wyjaśnień Wykonawcy.

W związku z tym, Zamawiający oczekuje w ramach wyjaśnień dla każdej Części zamówienia oddzielnie co najmniej informacji, czy Wykonawca w zakresie kalkulacji ceny swojej oferty dla Części I i Części II, uwzględnił i na jakim poziomie koszty:

1) opracowania dokumentacji projektowej doświetlenia 1 przejścia dla pieszych z podaniem elementów składowych, które wchodzi w skład tego opracowania,

2) w zakresie wykonania robót budowlanych związanych z realizacją doświetlenia 1 przejścia dla pieszych z podaniem elementów składowych, które wchodzi w skład tych robót, uwzględniając postanowienia rozdziału XX.SWZ. - Sposób obliczania ceny.

Zamawiający w ww. wezwaniu wskazał, że W ramach wyjaśnień, wraz z dowodami, Zamawiający wymaga od Wykonawcy szczegółowego przedstawienia składowych zaoferowanej ceny i opisanie czynników, które zadecydowały o wysokości tej ceny w szczególności w zakresie określonym w art. 224 ust.3 pkt 4 i 6 uPzp, tj.:

- zgodności z przepisami dotyczącymi kosztów pracy, których wartość przyjęta do ustalenia ceny nie może być niższa od minimalnego wynagrodzenia za pracę albo minimalnej stawki godzinowej, ustalonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207) lub przepisów odrębnych właściwych dla spraw, z którymi związane jest realizowane zamówienie,
- zgodności z przepisami z zakresu prawa pracy i zabezpieczenia społecznego, obowiązującymi w miejscu, w którym realizowane jest zamówienie, a także wykazania, iż kalkulacja zaoferowanej ceny pozwala na wygenerowanie zysku dla Wykonawcy.

Uwzględniając specyfikę zamówienia oraz realia towarzyszące jego realizacji, Wykonawca powinien przedstawić okoliczności na jakich opiera swoją argumentację w przedmiocie zaoferowanej ceny. Składając wyjaśnienia Wykonawca powinien przedstawić Zamawiającemu dowody, że zaoferowana cena pozwoli wykonać zamówienie zgodnie z SWZ, obowiązującymi przepisami prawa, sztuki zawodowej, przy zastosowaniu odpowiednich nakładów sprzętowych, osobowych, czasowych z zachowaniem określonych standardów. Zastosowanie znajduje tu art. 224 ust. 3 uPzp.

W dalszej kolejności ustalono, że w odpowiedzi na ww. wezwanie odwołujący złożył wyjaśnienia z 11 lipca 2022r. , odrębnie dla każdej części. W odniesieniu do części I zamówienia odwołujący wyjaśnił, co następuje:

1. Kosztorys opracowania dokumentacji projektowej doświetlenia 1 przejścia dla pieszych.

1.1. Mapa do celów projektowych - koszt netto mapy do 1 ha dla 1 przejścia dla pieszych:

488,88 zł.

Dowód nr 1: Oferta z dnia 23.06.2022 r. P.W. GEO-PERFEKT I. W., ul.

Sandomierska 23/6, 85-830 Bydgoszcz

1.2. Opracowanie dokumentacji projektowej - koszt netto kompletnej dokumentacji dla 1 przejścia dla pieszych: 2 851,85 zł.

Dowód nr 2: Oferta z dnia 22.06.2022 r. EL-PRO M. P. ul. Brzozowa 30, 86-300 Grudziądz

1.3. Koszt uzgodnień ZUDP, opłat skarbowych, wypisów oraz pozostałych netto dla kompletnej dokumentacji 1 przejścia dla pieszych netto: 600,00 zł.

1.4. Zysk od kompletnej dokumentacji projektowej dla 1 przejścia dla pieszych netto -

559,27

zł. co stanowi ok. 14% wartości założonych kosztów.

2. Kosztorys wykonania robót budowlanych związanych z realizacją doświetlenia 1 przejścia dla pieszych.

2.1. Zakup podstawowych materiałów elektrycznych:

2.1.1. Oprawa BGP283 LED260/757 II DPR1 D9 48/60S 2 szt. x 1 300,00 zł. = 2 600,00 zł.

2.1.2. Słup okrągły CC 6m 2 szt. x 877,00 zł. = 1 754,00 zł.

2.1.3. Fundament FP1 2 szt. x 232,00 zł. = 464,00 zł.

2.1.4. Kabel YKY 5x16 mm² 99 m x 45,40 zł. = 4 494,60 zł.

2.1.5. Rura karbowana w kręgach Fi 75 niebieska 90 m x 5,02 zł. = 451,80 zł.

2.1.6. Rura ROS-M 110 niebieska 8,5 m x 25,23 zł. = 214,46 zł.

2.1.7. Bednarka 25x4 16,5 kg x 13,00 zł. = 214,50 zł.

2.1.8. Pręt uziemiający ocynkowany L=1,5m 10 szt. x 33,00 zł. = 330,00 zł.

2.1.9. Szafa oświetleniowa wg PFU 0,15 kpl. x 3 000,00 zł. = 450,00 zł.

Razem wartość netto podstawowych materiałów: 10 973,36 zł.

Dowód nr 3: Oferta nr 4485/2022/12544 z dnia 22.06.2022 r. ENETON s.c., M. Z., T. D., P. L., D. Z. ul. Wschodnia 29/8, 87-100 Toruń

2.2. Zakup pomocniczych materiałów tj. m. in. piasek do zasypki i podsypki, folia niebieska, uszczelnienia przepustów, opaski opisowe stanowią procentowy udział od zakupu materiałów podstawowych w wysokości 10% ich wartości netto tj. 1 097,34 zł.

2.3. Inwentaryzacja powykonawcza 1 przejścia dla pieszych - koszt netto 407,41 zł.

Dowód nr 1: Oferta z dnia 23.06.2022 r. P.W. GEO-PERFEKT I. W., ul. Sandomierska 23/6,

85- 830 Bydgoszcz

2.4. Koszt odbudowy nawierzchni dla 1 przejścia dla pieszych netto - 1 970,37 zł.

Dowód nr 4: Oferta z dnia 23.06.2022 r. PROJBUD Drogownictwo Sp. z o.o. ul. Nizinna 1,

86- 005 Białe Błota

2.5. Założenie przez Wykonawcę kosztów netto materiałów i usług nieprzewidzianych do realizacji stanowiących jego ryzyko w wysokości 20% wartości materiałów podstawowych i pomocniczych tj. 2 414,14 zł.

2.6. Wykonanie robót budowlanych siłami własnymi Wykonawcy osobami zatrudnionymi w formie umowy o pracę.

Koszt wynagrodzenia brutto średnio jednej osoby w m-cu marcu 2022 roku.

Pracownicy: 14 osób, suma wynagrodzeń brutto 73 997,03 zł., średnio 5 285,50 zł.

Administracja: 8 osób, suma wynagrodzeń brutto 48 059,05 zł., średnio 6 007,38 zł.

Łączny koszt wynagrodzeń brutto 122 056,08 zł., średnio 5 548,00 zł.

W m-cu marcu 23 dni pracy, 184 godziny, średnia za 1 osobogodzina pracy brutto 30,15

Dowód nr 5: Lista płac za marzec 2022 r.

Koszt wynagrodzenia brutto średnio jednej osoby w m-cu kwietniu 2022 roku.

Pracownicy: 15 osób, suma wynagrodzeń brutto 79 914,80 zł., średnio 5 327,65 zł.

Administracja: 8 osób, suma wynagrodzeń brutto 47 235,12 zł., średnio 5 904,39 zł.

Łączny koszt wynagrodzeń brutto 127 149,92 zł., średnio 5 528,26 zł.

W m-cu kwietniu 20 dni pracy, 160 godzin, średnia za 1 osobogodzina pracy brutto 34,55

Dowód nr 6: Lista płac za kwiecień 2022 r.

Koszt wynagrodzenia brutto średnio jednej osoby w m-cu maju 2022 roku.

Pracownicy: 15 osób, suma wynagrodzeń brutto 77 957,71 zł., średnio 5 197,18 zł.

Administracja: 8 osób, suma wynagrodzeń brutto 47 253,51 zł., średnio 5 906,69 zł.

Łączny koszt wynagrodzeń brutto 125 211,22 zł., średnio 5 443,97 zł.

W m-cu maju 20 dni pracy, 160 godzin, średnia za 1 osobogodzina pracy brutto 34,02

Dowód nr 7: Lista płac za maj 2022 r.

Średnia rzeczywista kwota 1 godziny pracy spółki w przeliczeniu na osobę: 32,91 zł.

Do kalkulacji pracy przyjęto stawkę w wysokości 50,00 zł. netto za osobę.

Wykonanie doświetlenia 1 przejścia dla pieszych:

5 osób/dzień x 3 dni = 120 godzin x 50,00 zł. = 6 000,00 zł.

2.7. Wykonanie robót budowlanych przy użyciu własnego sprzętu (dzienna stawka wg własnej kalkulacji spółki):

- Samochód dostawczy do 3,5t VW Transporter nr rej. CSW 52X3
3 dni x 300,00 zł. = 900,00 zł.

- Samochód ciężarowy do 18t Mercedes Benz Atego nr rej. CSW 65X3
1 dzień x 800,00 zł. = 800,00 zł.

- Samochód ciężarowy specjalny Star podnośnik z koszem PMT-144 nr rej. CSW 69X3
1 dzień x 450,00 zł. = 450,00 zł.

- Minikoparka gąsienicowa TEREX TC-16 nr fabr. TC00162055
3 dni x 350,00 zł. = 1 050,00 zł.

- Pozostały sprzęt budowlany i elektronarzędzia
3 dni x 200,00 zł. = 600,00 zł.

Razem koszt sprzętu do wykonania 1 doświetlenia przejścia dla pieszych netto 3 800,00 zł.

2.8. Zysk od wykonania doświetlenia 1 przejścia dla pieszych netto - 2 677,88 zł. co stanowi ok. 10% wartości założonych kosztów.

Suma założonych kosztów zaprojektowania i wykonania 1 doświetlenia przejścia dla pieszych: 30 603,05 zł.

Wartość zysku Wykonawcy od zaprojektowania i wykonania 1 doświetlenia przejścia dla pieszych: 3 237,15 zł. (ok. 10,5% od kosztów i ok. 9,5% od ceny jednostkowej ryczałtowej)
Oferowana przez Wykonawcę cena ryczałtowa jest zbliżona do cen rynkowych

maksymalnych.

W odniesieniu do części II zamówienia odwołujący wyjaśnił, co następuje:

1. Kosztorys opracowania dokumentacji projektowej doświetlenia 1 przejścia dla pieszych.

1.1. Mapa do celów projektowych - koszt netto mapy do 1 ha dla 1 przejścia dla pieszych:
488,88 zł.

Dowód nr 1: Oferta z dnia 23.06.2022 r. P.W. GEO-PERFEKT I. W., ul. Sandomierska 23/6, 85-830 Bydgoszcz

1.2. Opracowanie dokumentacji projektowej - koszt netto kompletnej dokumentacji dla 1 przejścia dla pieszych: 2 851,85 zł.

Dowód nr 2: Oferta z dnia 22.06.2022 r. EL-PRO M. P. ul. Brzozowa 30, 86- 300 Grudziądz

1.3. Koszt uzgodnień ZUDP, opłat skarbowych, wypisów oraz pozostałych netto dla kompletnej dokumentacji 1 przejścia dla pieszych netto: 600,00 zł.

1.4. Zysk od kompletnej dokumentacji projektowej dla 1 przejścia dla pieszych netto - 559,27 zł. co stanowi ok 14% wartości założonych kosztów.

2. Kosztorys wykonania robót budowlanych związanych z realizacją doświetlenia 1 przejścia

dla pieszych.

2.1. Zakup podstawowych materiałów elektrycznych:

2.1.1. Oprawa BGP283 LED260/757 II DPR1 D9 48/60S 2 szt. x 1 300,00 zł. = 2 600,00 zł.

2.1.2. Słup okrągły CC 6m 2 szt. x 877,00 zł. = 1 754,00 zł.

2.1.3. Fundament FP1 2 szt. x 232,00 zł. = 464,00 zł.

2.1.4. Kabel YKY 5x16 mm² 66 m x 45,40 zł. = 2 996,40 zł.

2.1.5. Rura karbowana w kręgach Fi 75 niebieska 60 m x 5,02 zł. = 301,20 zł.

2.1.6. Rura ROS-M 110 niebieska 8,5 m x 25,23 zł. = 214,46 zł.

2.1.7. Bednarka 25x4 16,5 kg x 13,00 zł. = 214,50 zł.

2.1.8. Pręt uziemiający ocynkowany L=1,5m 10 szt. x 33,00 zł. = 330,00 zł.

2.1.9. Szafa oświetleniowa wg PFU 0,15 kpl. x 3 000,00 zł. = 450,00 zł.

Razem wartość netto podstawowych materiałów: 9 324,56 zł.

Dowód nr 3: Oferta nr 4485/2022/12544 z dnia 22.06.2022 r. ENETON s.c.

M. Z., T. D., P. L., D. Z., ul. Wschodnia 29/8, 87-100 Toruń

2.2. Zakup pomocniczych materiałów tj. m. in. piasek do zasypki i podsypki, folia niebieska, uszczelnienia przepustów, opaski opisowe stanowią procentowy udział od zakupu materiałów podstawowych w wysokości 10% ich wartości netto tj. 932,46 zł.

2.3. Inwentaryzacja powykonawcza 1 przejścia dla pieszych - koszt netto 407,41 zł.

Dowód nr 1: Oferta z dnia 23.06.2022 r. P.W. GEO-PERFEKT I. W., ul. Sandomierska 23/6, 85-830 Bydgoszcz

2.4. Koszt odbudowy nawierzchni dla 1 przejścia dla pieszych netto - 1 970,37 zł.

Dowód nr 4: Oferta z dnia 23.06.2022 r. PROJBUD Drogownictwo Sp. z o.o. ul. Nizinna 1, 86-005 Białe Błota

2.5. Założenie przez Wykonawcę kosztów netto materiałów i usług nieprzewidzianych do realizacji stanowiących jego ryzyko w wysokości 10% wartości materiałów podstawowych i pomocniczych tj. 1 025,70 zł.

2.6. Wykonanie robót budowlanych siłami własnymi Wykonawcy osobami zatrudnionymi w formie umowy o pracę.

Koszt wynagrodzenia brutto średnio jednej osoby w m-cu marcu 2022 roku.

Pracownicy: 14 osób, suma wynagrodzeń brutto 73 997,03 zł., średnio 5 285,50 zł.

Administracja: 8 osób, suma wynagrodzeń brutto 48 059,05 zł., średnio 6 007,38 zł.

Łączny koszt wynagrodzeń brutto 122 056,08 zł., średnio 5 548,00 zł.

W m-cu marcu 23 dni pracy, 184 godziny, średnia za 1 osobogodzina pracy brutto 30,15

Dowód nr 5: Lista płac za marzec 2022 r.

Koszt wynagrodzenia brutto średnio jednej osoby w m-cu kwietniu 2022 roku.

Pracownicy: 15 osób, suma wynagrodzeń brutto 79 914,80 zł., średnio 5 327,65 zł.

Administracja: 8 osób, suma wynagrodzeń brutto 47 235,12 zł., średnio 5 904,39 zł.

Łączny koszt wynagrodzeń brutto 127 149,92 zł., średnio 5 528,26 zł.

W m-cu kwietniu 20 dni pracy, 160 godzin, średnia za 1 osobogodzina pracy brutto 34,55
Dowód nr 6: Lista płac za kwiecień 2022 r.

Koszt wynagrodzenia brutto średnio jednej osoby w m-cu maju 2022 roku.

Pracownicy: 15 osób, suma wynagrodzeń brutto 77 957,71 zł., średnio 5 197,18 zł.
Administracja: 8 osób, suma wynagrodzeń brutto 47 253,51 zł., średnio 5 906,69 zł.

Łączny koszt wynagrodzeń brutto 125211,22 zł., średnio 5 443,97 zł.

W m-cu maju 20 dni pracy, 160 godzin, średnia za 1 osobogodzina pracy brutto 34,02
Dowód nr 7: Lista płac za maj 2022 r.

Średnia rzeczywista kwota 1 godziny pracy spółki w przeliczeniu na osobę: 32,91 zł.

Do kalkulacji pracy przyjęto stawkę w wysokości 50,00 zł. netto za osobę.

Wykonanie doświetlenia 1 przejścia dla pieszych:

5 osób/dzień x 2 dni = 80 godzin x 50,00 zł. = 4 000,00 zł.

2.7. Wykonanie robót budowlanych przy użyciu własnego sprzętu (dzienna stawka wg własnej kalkulacji spółki):

- Samochód dostawczy do 3,5t VW Transporter nr rej. CSW 52X3
2 dni x 300,00 zł. = 600,00 zł.
- Samochód ciężarowy do 18t Mercedes Benz Atego nr rej. CSW 65X3
1 dzień x 800,00 zł. = 800,00 zł.
- Samochód ciężarowy specjalny Star podnośnik z koszem PMT-144 nr rej. CSW 69X3
1 dzień x 450,00 zł. = 450,00 zł.
- Minikoparka gąsienicowa TEREX TC-16 nr fabr. TC00162055
2 dni x 350,00 zł. = 700,00 zł.
- Pozostały sprzęt budowlany i elektronarzędzia
2 dni x 200,00 zł. = 400,00 zł.

Razem koszt sprzęt do wykonania 1 doświetlenia przejścia dla pieszych netto 2 950,00 zł.

2.8. Zysk od wykonania doświetlenia 1 przejścia dla pieszych netto - 2 066,47 zł. co stanowi ok. 10% wartości założonych kosztów.

Suma założonych kosztów zaprojektowania i wykonania 1 doświetlenia przejścia dla pieszych: 24 551,23 zł.

Wartość zysku Wykonawcy od zaprojektowania i wykonania 1 doświetlenia przejścia dla pieszych: 2 807,97 zł. (ok. 11% od kosztów i ok. 10% od ceny jednostkowej ryczałtowej)

Następnie ustalono, że pismem z 28 lipca 2022 r., zamawiający zawiadomił odwołującego o wyborze oferty przystępującego jako najkorzystniejszej oraz o odrzuceniu jego oferty w zakresie części I zamówienia na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 8 Pzp, gdyż oferta odwołującego zawiera rażąco niską cenę w stosunku do przedmiotu zamówienia. Zamawiający wskazał w uzasadnieniu, że:

Zaoferowana przez Wykonawcę cena 998 971,56 PLN za wykonanie zamówienia jest niższa o 49,72% od wartości zamówienia ustalonej przez ZDMiKP jako Zamawiającego przed wszczęciem postępowania (wartość zamówienia powiększona o podatek od towarów i usług wynosi 1 986 696,00 PLN).

Zamawiający wypełnił obowiązek wynikający z art. 224 ust. 2 uPzp i wezwał spółkę INEL do złożenia wyjaśnień w terminie do dnia 11 lipca 2022 r. oraz wykazania, że jego oferta nie zawiera rażąco niskiej ceny w stosunku do przedmiotu zamówienia. Wykonawca w ramach wyjaśnień powinien udowodnić, że w zakresie swojej oferty uwzględnił i na jakim

poziomie koszty:

- 1) opracowania dokumentacji projektowej doświetlenia 1 przejścia dla pieszych z podaniem elementów składowych, które wchodziły w skład tego opracowania,
- 2) w zakresie wykonania robót budowlanych związanych z realizacją doświetlenia 1 przejścia dla pieszych z podaniem elementów składowych, które wchodziły w skład tych robót.

W ramach wyjaśnień Zamawiający wymagał od Wykonawcy szczegółowego przedstawienia składowych zaoferowanej ceny i opisu czynników, które zadecydowały o wysokości zaoferowanej ceny, w szczególności w zakresie określonym w art. 224 ust.3 pkt 4 i 6 uPzp.

Po zapoznaniu się z przekazanymi w dniu 11.07.2022 r. wyjaśnieniami, Zamawiający ustalił co następuje :

- 1) Wykonawca w swojej kalkulacji dotyczącej opracowania dokumentacji projektowej nie uwzględnił wszystkich elementów składowych zamówienia zgodnie z punktem 1.1.1. PFU, tj.: konieczności i kosztów wykonania projektu budowlanego dla branży elektrycznej, wykonania projektów wykonawczych dla branży elektrycznej, projektu stałej organizacji ruchu drogowego, opracowania specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych dla wszystkich projektowanych branż, przygotowania informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, opracowania projektu tymczasowej organizacji ruchu drogowego na czas wykonywania robót drogowych. Wykonawca w swoich wyjaśnieniach przedstawił jedynie koszt ogólny wykonania kompletnej dokumentacji wraz z mapami do celów projektowych oraz koszt uzgodnień ZUDP, opłat skarbowych oraz wypisów,
- 2) wśród kosztów zakupu podstawowych materiałów elektrycznych:
 - a) nie uwzględnił zakupu przewodów od wnęki słupowej do oprawy YKY 4*2,5 mm²; 48 kpl.,
 - b) nie uwzględnił zakupu izolowanych złączy kablowych (IZK) 48 kpl.,
 - c) nie uwzględnił rury karbowanej w kręgach fi 110 tylko o mniejszej średnicy rurę karbowaną w kręgach fi 75, niezgodną z Opisem przedmiotu zamówienia (OPZ); Wykonawca średnio na jedno przejście przyjął 90 m rury, różnica w cenie rury fi 75, a fi 110 wynosi 1,00 zł/1m rury, co daje średnio 90,00 zł na jednym przejściu; łącznie dla 24 przejść koszt wykonania został niedoszacowany o kwotę 2.160,00 zł,
 - d) Wykonawca nie przyjął właściwej ilości rur grubościennych; w wyjaśnieniu wykazał rury grubościenne (ROS-M 110 niebieska) średnio na jedno przejście 8,5 m (1m=25,23 zł), wg obliczeń Zamawiającego średnio na jedno przejście potrzeba 10,13 m, co daje różnicę średnio na jednym przejściu 1,63 m = 41,12 zł (łącznie dla 24 przejść różnica wynosi 986,88 zł); koszt rur grubościennych został niedoszacowany,
- 3) Wykonawca w swojej kalkulacji nie uwzględnił kosztów wykonania oznakowania poziomego i pionowego,
- 4) Wykonawca zaniżył koszt wykonania odbudowy nawierzchni jednego przejścia dla pieszych o 246,30 zł netto (oferta na odbudowę nawierzchni po robotach kablowych z dnia 23 czerwca 2022 r. firmy Projbud Drogownictwo sp. z o.o. wynosi 53 200,00 zł netto za część I, czyli za 24 przejścia. Na podstawie oferty koszt odbudowy nawierzchni dla jednego przejścia wynosi 2 216,67 zł netto, a nie jak wskazał Wykonawca 1 970,37 zł netto; koszt odbudowy nawierzchni został niedoszacowany,
- 5) Wykonawca uśrednił koszt szafki dla dwóch części zamówienia (27 przejść), czyli 0,15 kompletu szafki, co daje 450,00 zł przypadające na jedno przejście; zgodnie z PFU wszystkie szafki należy zabudować w ramach części I zamówienia, co daje 0,17 kompletu szafki na jedno przejście, czyli 510,00 zł, różnica 60,00 zł/przejście; łącznie 24 przejścia 1

440,00 zł; koszt wykonania szafek został niedoszacowany,

6) Wg kalkulacji Wykonawcy przewidziano dwa rodzaje rur o łącznej długości 2.364,00 m , a kabla YKY 5*16mm² 2.376,00 m (cena 45,40 zł/m). Łącznie długości kabla na całe zadanie jest więcej o 12m niż rur, co daje średnio na jedno przejście 0,5 m. Do wnętrza słupowej należy liczyć 1 m/słup oświetleniowy (przejście=2 słupy). Z tego wynika, że średnio na jedno przejście przewidziano o 1,5 m kabla za mało = 68,10 zł. Łącznie dla 24 przejść 36 m x 45,40 zł/m = 1 634,40 zł; Koszt kabla został niedoszacowany.

Celem procedury wyjaśniania, o której mowa w art. 224 ustawy Pzp, jest definitywne rozstrzygnięcie czy dana oferta podlega odrzuceniu na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 8 ustawy Pzp. O tym, czy cena lub koszt oferty są rzeczywiście rażąco niskie, rozstrzyga Zamawiający w odniesieniu do konkretnego przypadku, w oparciu o posiadane materiały, w szczególności wyjaśnienia Wykonawcy, oceniane w kontekście właściwości przedmiotu zamówienia będącego przedmiotem postępowania.

Ciężar dowodu spoczywa tu na Wykonawcy, który powinien zadbać o jakość swoich wyliczeń i argumentów, poprzeć je stosownymi dowodami i kalkulacjami.

Reasumując, wykazane niedoszacowania oraz, co nawet istotniejsze, pominięcie niektórych niezbędnych elementów przedmiotu zamówienia powoduje, że zaoferowana cena odbiega od rzeczywistych kosztów, jakie miałby ponieść Wykonawca, a wyjaśnienia Wykonawcy potwierdzają, że oferuje cenę rażąco niską w stosunku do przedmiotu zamówienia. W związku z tym Zamawiający, mimo że jest zainteresowany wyborem oferty oferującej najniższą cenę jednocześnie stwierdza, iż cena spółki INEL nie gwarantuje należytego wykonania zamówienia w zakresie i o jakości wymaganych w dokumentach postępowania.

Ustalono również, że pismem z 28 lipca 2022 r., zamawiający zawiadomił odwołującego o unieważnieniu postępowania w zakresie części II na podstawie art. 255 pkt 2 z powodu niezłożenia żadnej oferty niepodlegającej odrzuceniu oraz o odrzuceniu jego oferty w zakresie części II zamówienia na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 8 Pzp, gdyż oferta odwołującego zawiera rażąco niską cenę w stosunku do przedmiotu zamówienia. Zamawiający wskazał, że:

Zaoferowana przez Wykonawcę cena 100 955,45 PLN za wykonanie zamówienia jest niższa o 59,35% od wartości zamówienia ustalonej przez ZDMiKP jako Zamawiającego przed wszczęciem postępowania (wartość zamówienia powiększona o podatek od towarów i usług wynosi 248 337,00 PLN).

Zamawiający wypełnił obowiązek wynikający z art. 224 ust. 2 uPzp i wezwał spółkę INEL do złożenia wyjaśnień w terminie do dnia 11 lipca 2022 r. i wykazania, że jej oferta nie zawiera rażąco niskiej ceny w stosunku do przedmiotu zamówienia. Wykonawca w ramach wyjaśnień miał udowodnić, że w zakresie swojej oferty uwzględnił i na jakim poziomie koszty:

- 1) opracowania dokumentacji projektowej doświetlenia 1 przejścia dla pieszych z podaniem elementów składowych, które wchodziły w skład tego opracowania,
- 2) w zakresie wykonania robót budowlanych związanych z realizacją doświetlenia 1 przejścia dla pieszych z podaniem elementów składowych, które wchodziły w skład tych robót.

W ramach wyjaśnień, wraz z dowodami, Zamawiający wymagał od Wykonawcy szczegółowego przedstawienia składowych zaoferowanej ceny i opisanie czynników, które zadecydowały o wysokości tej ceny w szczególności w zakresie określonym w art. 224 ust.3 pkt 4 i 6 uPzp.

Po zapoznaniu się z przekazanymi w dniu 11.07.2022 r. wyjaśnieniami, Zamawiający ustalił co następuje:

- 1) Wykonawca w swojej kalkulacji dotyczącej opracowania dokumentacji projektowej nie uwzględnił wszystkich elementów składowych zamówienia zgodnie z punktem 1.1.1. PFU, tj.: konieczności i kosztów wykonania projektu budowlanego dla branży elektrycznej, wykonania projektów wykonawczych dla branży elektrycznej, projektu stałej organizacji ruchu drogowego, opracowania specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych dla wszystkich projektowanych branż, przygotowania informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, opracowania projektu tymczasowej organizacji ruchu drogowego na czas wykonywania robót drogowych. Wykonawca w swoich wyjaśnieniach przedstawił jedynie koszt ogólny wykonania kompletnej dokumentacji wraz z mapami do celów projektowych oraz koszt uzgodnień ZUDP, opłat skarbowych oraz wypisów,

2) wśród kosztów zakupu podstawowych materiałów elektrycznych:

- a) nie uwzględnił zakupu przewodów od wneli słupowej do oprawy YKY 4*2,5 mm²; 6 kpl.,
- b) nie uwzględnił zakupu izolowanych złączy kablowych (IZK) 6 kpl.,
- c) nie uwzględnił rury karbowanej w kręgach fi 110 niebieskiej tylko o mniejszej średnicy rurę karbowaną w kręgach fi 75 niebieską, niezgodną z Opisem przedmiotu zamówienia (OPZ); Wykonawca średnio na jedno przejście przyjął 60 m rury, różnica w cenie rury fi 75, a fi 110 wynosi 1,00 zł/1m rury, co daje średnio 60,00 zł na jednym przejściu; łącznie dla 3 przejść koszt wykonania został niedoszacowany o kwotę 180,00 zł,
- d) Wykonawca nie przyjął właściwej ilości rur grubościennych; w wyjaśnieniu wykazał rury grubościenne (ROS-M 110 niebieska) średnio na jedno przejście 8,5 m (1m=25,23 zł), wg obliczeń Zamawiającego średnio na jedno przejście potrzeba 10,30 m, co daje różnicę średnio na jednym przejściu 1,8 m = 45,41 zł (łącznie dla 3 przejść różnica wynosi 136,23 zł); koszt rur grubościennych został niedoszacowany,

3) Wykonawca w swojej kalkulacji nie uwzględnił kosztów wykonania oznakowania poziomego i pionowego,

4) Wg kalkulacji Wykonawcy przewidziano dwa rodzaje rur o łącznej długości 205,50 m, a kabla YKY 5*16mm² - 198 m (cena 45,40 zł/m). Łącznie długości kabla na całe zadanie jest mniej niż rur o 7,5 m (kabel układa się w rurach). Do wneli słupowej należy liczyć 1 m/słup oświetleniowy (przejście=2 słupy). Z tego wynika, że długość kabla jest nawet niewystarczająca na wykonanie całej instalacji. Łącznie dla 3 przejść przewidziano za mało kabla o 13,5 m. Koszt kabla został niedoszacowany o kwotę 612,90 zł.

Celem procedury wyjaśniania, o której mowa w art. 224 ustawy Pzp, jest definitywne rozstrzygnięcie czy dana oferta podlega odrzuceniu na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 8 ustawy Pzp. O tym, czy cena lub koszt oferty są rzeczywiście rażąco niskie, rozstrzyga Zamawiający w odniesieniu do konkretnego przypadku, w oparciu o posiadane materiały, w szczególności wyjaśnienia Wykonawcy, oceniane w kontekście właściwości przedmiotu zamówienia będącego przedmiotem postępowania.

Ciężar dowodu spoczywa tu na Wykonawcy, który powinien zadbać o jakość swoich wyliczeń i argumentów, poprzeć je stosownymi dowodami i kalkulacjami.

Reasumując, wykazane niedoszacowania oraz, co nawet istotniejsze, pominięcie niektórych niezbędnych elementów przedmiotu zamówienia powoduje, że zaoferowana cena odbiega od rzeczywistych kosztów, jakie miałby ponieść Wykonawca, a wyjaśnienia Wykonawcy potwierdzają, że oferuje cenę rażąco niską w stosunku do przedmiotu zamówienia. W związku z tym Zamawiający, mimo że jest zainteresowany wyborem oferty oferującej najniższą cenę jednocześnie stwierdza, iż cena spółki INEL nie gwarantuje należytego wykonania zamówienia w zakresie i o jakości wymaganych w dokumentach postępowania.

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Cena oferty odwołującego w zakresie części I zamówienia różniła się o 49,72 % od wartości szacunkowej zamówienia powiększonej o VAT. Natomiast cena oferty odwołującego w zakresie części II zamówienia różniła się o 59,35% od wartości szacunkowej zamówienia powiększonej o VAT.

Zwrócił na to uwagę zamawiający w swoim wezwaniu z dnia 4 lipca 2022 r. skierowanym do odwołującego. Ustawodawca w art. 224 ust. 2 pkt 1 ustawy Pzp jednoznacznie przesądził, że różnica tego rodzaju pomiędzy ceną oferowaną a wartością zamówienia musi wzbudzić podejrzenia i prowadzić do uruchomienia procedury wyjaśniającej. Biorąc powyższe pod uwagę Izba stwierdziła, że zamawiający zasadnie

wezwał odwołującego do przedstawienia wyjaśnień i złożenia dowodów w trybie art. 224 ust.

2 pkt 1 ustawy Pzp, co nastąpiło pismem z dnia 4 lipca 2022 r.

Jak wskazuje się w orzecznictwie Izby, wyjaśnienia składane w reakcji na wezwanie zaś powinny stanowić podstawę oceny przez zamawiającego, czy zaoferowano mu cenę rażąco niską w stosunku do przedmiotu zamówienia, czy też nie. Jak wynikało bowiem z treści art. 224 ust. 5 ustawy Pzp obowiązek wykazania, że oferta nie zawiera rażąco niskiej ceny lub kosztu spoczywa na wykonawcy. Polski ustawodawca przesądził w przywołanym przepisie, że wykonawca wezwany do złożenia wyjaśnień w trybie art. 224 ustawy Pzp, ma obowiązek udowodnić zamawiającemu, że jego oferta nie zawiera ceny rażąco niskiej. Z przepisu tego wynika zatem domniemanie, że wykonawca wezwany do złożenia wyjaśnień zaoferował cenę rażąco niską. Wyjaśnienia i dowody na ich poparcie, składane przez wykonawcę w odpowiedzi na wezwanie, muszą zaś obalić owo domniemanie. Nie ulega również wątpliwości, że udowodnienie realności ceny powinno nastąpić w toku postępowania o udzielenie zamówienia przed zamawiającym, a nie w toku postępowania odwoławczego przed Izbą. Jeżeli wykonawca ciężaru obalenia domniemania rażąco niskiej ceny w postępowaniu przed zamawiającym nie udźwignie, to jego oferta podlega odrzuceniu. Przepis art. 224 ust. 6 ustawy Pzp stanowi bowiem, że podlega odrzuceniu jako oferta z rażąco niską ceną lub kosztem, oferta wykonawcy, który nie udzielił wyjaśnień w wyznaczonym terminie, lub jeżeli złożone wyjaśnienia wraz z dowodami nie uzasadniają podanej w ofercie ceny lub kosztu.

Izba stwierdziła, że rację ma zamawiający, który uznał, że odwołujący nie sprostął ciężarowi obalenia domniemania rażąco niskiej ceny i odrzucił jego ofertę w zakresie obu

części na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 8 ustawy Pzp.

Odnosnie podstawy odrzucenia opisanej w pkt 1) zawiadomień o odrzuceniu oferty

odwołującego w zakresie obu części Izba stwierdziła, że ta podstawa odrzucenia oferty okazała się trafna.

W ww. podstawie odrzucenia zamawiający wskazał:

Wykonawca w swojej kalkulacji dotyczącej opracowania dokumentacji projektowej nie uwzględnił wszystkich elementów składowych zamówienia zgodnie z punktem 1.1.1. PFU, tj.: konieczności i kosztów wykonania projektu budowlanego dla branży elektrycznej, wykonania projektów wykonawczych dla branży elektrycznej, projektu stałej organizacji ruchu drogowego, opracowania specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych dla wszystkich projektowanych branż, przygotowania informacji dotyczącej bezpieczeństwa i

ochrony zdrowia, opracowania projektu tymczasowej organizacji ruchu drogowego na czas wykonywania robót drogowych. Wykonawca w swoich wyjaśnieniach przedstawił jedynie

koszt ogólny wykonania kompletnej dokumentacji wraz z mapami do celów projektowych oraz koszt uzgodnień ZUDP, opłat skarbowych oraz wypisów,

Izba stwierdziła, że w wezwaniu z dnia 4 lipca 2022 r. zamawiający wyraźnie poprosił odwołującego aby ten podał elementy składowe, które wchodziły w skład oferowanego opracowania dokumentacji projektowej doświetlenia 1 przejścia dla pieszych. Nie ulegało wątpliwości, że odwołujący temu obowiązkowi nie sprostął w swoich wyjaśnieniach ceny z

dnia 11 lipca 2022 r.

Izba stwierdziła, że odwołujący w swych wyjaśnieniach podał jedynie koszt netto kompletnej dokumentacji dla 1 przejścia dla pieszych. Odwołał się ponadto do oferty z dnia 22.06.2022 r. EL-PRO M. P., zawartej w dowodzie nr 2 załączonej do wyjaśnień. Jednakże i w tym dowodzie próżno było szukać opisanego, co wchodzi w skład oferowanego „kompletu” dokumentacji projektowej. Nie stanowiło wypełnienia nałożonego przez zamawiającego obowiązku podanie w dowodzie nr 2, że oferta podwykonawcza została sporządzona zgodnie z wymaganiami określonymi w PFU, OPZ oraz załącznikach SWZ dla zadania i nie uwzględniała kosztów map do celów projektowych.

Przypomnienia wymagało, że celem procedury wyjaśniającej, o której mowa w art. 224 ustawy Pzp, jest umożliwienie zamawiającemu zweryfikowania poprawności dokonanej przez wykonawcę kalkulacji ceny, a nie złożenie ogólnego zapewnienia, że wykonawca wykona zamówienie za oszacowaną przez siebie cenę. Takie ogólne zapewnienie odwołujący złożył już w pkt 1 formularza ofertowego. Znalazło się tam bowiem oświadczenie,

w którym zadeklarował wykonanie przedmiotu zamówienia na warunkach określonych w specyfikacji warunków zamówienia z załącznikami, w tym we wzorze Umowy.

Właśnie celem sprawdzenia, czy faktycznie oferowana dokumentacja projektowa odpowiada wymaganiom zamawiającego, zamawiający poprosił o ujawnienie ceny oraz elementów składowych oferowanej dokumentacji. Zamawiający nie oczekiwał więc ponowienia takiego samego ogólnego zapewnienia, którym wszak już dysponował.

Od obowiązku ujawnienia elementów składowych oferowanej dokumentacji nie zwalniał odwołującego fakt, że daną część zamówienia zamierzał wykonać przy pomocy podwykonawcy. Podkreślenia wymagało bowiem, że cena ofertowa podwykonawcy również mogła być nieprawidłowo skalkulowana, nie obejmować wymaganych elementów. Aby umożliwić jej weryfikację konieczne są dane, które umożliwiają zbadanie elementów cenotwórczych, jakie legły u podstaw kalkulacji podwykonawcy. Takich zaś elementów próżno było szukać w treści wyjaśnień odwołującego i załączonej ofercie podwykonawcy. Konieczność przedstawienia elementów cenotwórczych również w stosunku do tych części przedmiotu zamówienia, które mają być powierzone podwykonawcom, nie budzi wątpliwości w orzecznictwie zarówno Izby, jak i sądów okręgowych (por. wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach z 7 lutego 2017 r. sygn. akt X Ga 535/16/za, w którym podtrzymano rozstrzygnięcie wynikające z wyroku Izby z 9 listopada 2016 r. sygn. akt KIO 2036/16).

Powyższe oznaczało, że już 11 lipca 2022 r. zaktualizował się po stronie zamawiającego obowiązek odrzucenia oferty przystępującego z powodu braku obalenia domniemania rażąco niskiej ceny. Nie można było zgodzić się z odwołującym, że w okolicznościach danej sprawy zamawiający powinien skierować do niego kolejne wezwanie do złożenia wyjaśnień rażąco niskiej ceny. Jak wskazuje się w orzecznictwie Izby i sądów okręgowych sprawujących nadzór instancyjny na orzeczeniach Izby, zamawiający ma prawo skierować do wykonawcy kolejne wezwanie do wyjaśnień rażąco niskiej ceny, ale jedynie w sytuacji, gdy lektura pierwszych złożonych wyjaśnień wymaga doszczegółowienia. Za całkowicie niedopuszczalne należało uznać kolejne wezwanie polegające de facto na konieczności poproszenia wykonawcy jeszcze raz o to samo, to jest o przedstawienie brakujących elementów kalkulacji, które mogły i powinny być złożone już w pierwszych wyjaśnieniach.

W analizowanej sprawie, pomimo iż wykonawca miał obowiązek ujawnienia elementów składowych oferowanej dokumentacji już w reakcji na pierwsze wezwanie, zamawiający po raz kolejny zmuszony zostałby do wezwania odwołującego m.in. do przedstawienia elementów składowych oferowanej dokumentacji. Treść drugiego wezwania musiałaby być zatem taka sama jak treść pierwszego wezwania. Tym samym należało dojść do wniosku, że ewentualne drugie wezwanie nie zmierzałoby do uściślenia już złożonych, pozytywnych wyjaśnień co do elementów składowych oferowanej dokumentacji projektowej, ale stanowiło ponowione wezwanie do przedstawienia informacji na ten temat. Przypomnienia wymagało zaś, że zgodnie z art. 224 ust. 6 Pzp Odrzuceniu, jako oferta z rażąco niską ceną lub kosztem, podlega także oferta wykonawcy, który nie udzielił wyjaśnień w wyznaczonym terminie.

Odnosnie podstawy odrzucenia opisanej w pkt 2) zawiadomień o odrzuceniu oferty

odwołującego w zakresie obu części Izba stwierdziła, że podstawy odrzucenia oferty opisane w pkt 2 a-c zawiadomień okazały się trafne. Podstawa odrzucenia opisana zaś w pkt 2d zawiadomień okazała się nietrafna.

Zamawiający w pkt 2 uzasadnienia czynności odrzucenia oferty odwołującego wskazał, że odwołujący nie uwzględnił:

2) wśród kosztów zakupu podstawowych materiałów elektrycznych:

- a) nie uwzględnił zakupu przewodów od wnątki słupowej do oprawy YKY 4*2,5 mm²;
- b) nie uwzględnił zakupu izolowanych złączy kablowych (IZK)
- c) nie uwzględnił rury karbowanej w kręgach fi 110 tylko o mniejszej średnicy rurę karbowaną w kręgach fi 75, niezgodną z Opisem przedmiotu zamówienia (OPZ);
- d) Wykonawca nie przyjął właściwej ilości rur grubościennych;

W zakresie ww. podstaw odrzucenia oferty aktualne pozostały przedstawione wyżej rozważania Izby co do:

- a) celów procedury wyjaśniającej z art. 224 Pzp,
- b) konieczności właściwej reakcji na wezwanie zamawiającego do wyjaśnienia ceny,
- c) skutków zaniechania wyjaśnienia elementów oferty,
- d) niedopuszczalności kierowania powtórnego wezwania do wyjaśnień tych samych elementów, o które wykonawca był wzywany w pierwszym wezwaniu.

Przypomnienia wymagało także, że w pkt 2 wezwania z dnia 4 lipca 2022 r. zamawiający wyraźnie prosił odwołującego o podanie elementów składowych, które wchodziły w skład robót budowlanych związanych z realizacją doświetlenia 1 przejścia dla pieszych.

Przypomnienia wymagało ponadto, że odwołujący złożył już w pkt 1 formularza ofertowego ogólne oświadczenie, w którym zadeklarował wykonanie przedmiotu zamówienia na warunkach określonych w specyfikacji warunków zamówienia z załącznikami, w tym we wzorze Umowy. Zamawiającego nie interesowało więc powtórzenie tego zapewnienia, tylko ujawnienie elementów składowych robót.

Co do podstaw odrzucenia z pkt 2 a i 2b uzasadnienia odrzucenia oferty odwołującego.

Izba stwierdziła, że ww. podstawy odrzucenia potwierdziły się.

Odwołujący w treści odwołania nie twierdził, że w cenie ofertowej nie należało kalkulować przewodów od wnęki słupowej do oprawy YKY 4*2,5 mm². Biorąc powyższe pod uwagę, uznano za bezsporny fakt o konieczności zaoferowania ww. materiału. Zamawiający w pkt 1.2.2. PFU ponadto wskazał, że Połączenie kabli w słupach wykonać za pomocą izolowanych zacisków kablowych, dla zabezpieczenia opraw stosować indywidualne zabezpieczenie małogabarytowe o wartości 4A.

Izba stwierdziła, że w złożonych wyjaśnieniach z 11 lipca 2022 r. i załączonych do nich dowodach odwołujący nie wymienił jako oferowanych izolowanych zacisków kablowych ani przewodów od wnęki słupowej do oprawy YKY 4*2,5 mm². Nie zostały one wymienione w zamkniętym katalogu materiałów podstawowych w pkt 2.1. kalkulacji ani w katalogu materiałów pomocniczych w pkt 2.2. kalkulacji.

Zdaniem Izby odwołujący nie może się powoływać na fakt, że w pkt 2.2. kalkulacji przedstawił otwarty katalog materiałów pomocniczych. Po pierwsze, materiał bez którego nie można w ogóle wykonać prac raczej winien być traktowany jako materiał podstawowy a nie pomocniczy. Ponadto, z opisu pozycji 2.2. kalkulacji odwołującego nie wynikało, że znajdują się tam jakiegokolwiek materiały elektryczne, gdyż spośród przykładowo podanych materiałów pomocniczych zostały tam wymienione takie elementy jak: piasek, folia, opaski, a więc materiały nie mające charakteru elektrycznego.

Tym niemniej jednak, niezależnie od kwalifikacji omawianych brakujących materiałów, za kluczową w tym zakresie należało uznać treść wezwania zamawiającego do wyjaśnienia ceny. W wezwaniu tym zamawiający wyraźnie nałożył na wykonawcę obowiązek ujawnienia w wyjaśnieniach elementów wchodzących w skład oferowanych robót. Prawidłowym działaniem odwołującego powinno być więc adekwatne zareagowanie na wezwanie i ujawnienie czy zaoferował wymagane izolowane zaciski kablowe oraz przewody od wnęki słupowej do oprawy YKY 4*2,5 mm², czy też nie. Skoro nie zostały one wymienione, pomimo nałożenia takiego obowiązku, to zamawiający miał prawo uważać, że nie zostały one zaoferowane. W konsekwencji można było uznać, że cena oferty została niedoszacowana z ww. powodów.

Co do podstawy odrzucenia z pkt 2 c uzasadnień czynności odrzucenia oferty

odwołującego w obu częściach, stwierdzono, że ww. podstawy odrzucenia potwierdziły się.

Zamawiający w pkt 1.2.2. PFU „Zakres branży elektrycznej” wskazał, że Linie kablone lokalizowane pod istniejącymi chodnikami oraz wjazdami osłonić oraz uzupełnić osłony

rurami ochronnymi o odpowiednich parametrach technicznych koloru niebieskiego dla sieci nN 0,4[kV] i czerwonego dla sieci SN 15[kV] \$110 i 160.

Izba stwierdziła, że odwołujący w swych wyjaśnieniach ceny z 11 lipca 2022 r. przyjął rury karbowane w kręgach fi 75. Powyższe wynikało z pkt 2.1.5. kalkulacji z wyjaśnień odwołującego oraz z dowodu nr 3 załączonego do wyjaśnień. Nie można było zgodzić się z twierdzeniami odwołującego, że stanowiło to omyłkę podwykonawcy, który w istocie miał oferować rury fi 110. Nic takiego nie wynikało z wyjaśnień odwołującego i załączonych do niego dowodów. Uszło także uwadze odwołującego, że nieprawidłowa, niezgodna z PFU średnica rury została wymieniona nie tylko w ofercie podwykonawczej, zawartej w dowodzie nr 3, ale także w wyjaśnieniach samego odwołującego, w pkt 2.1.5 swej kalkulacji. Należało zatem uznać, że było to zamierzone działanie odwołującego.

Należało także zgodzić się z zamawiającym, że poprzez powołane postanowienie PFU zamawiający wyłączył w tym zakresie swobodę projektowania wymagając uwzględnienia w projekcie i w konsekwencji w kalkulacji rur o średnicy fi 110. Niezastosowanie się do wyraźnego wymogu stanowiło niezgodność oferty z dokumentami zamówienia. Zaś w aspekcie ekonomicznym powodowało, że cena oferty odwołującego została niedoszacowana w wysokości będącej różnicą pomiędzy ceną wymaganej rury fi 110, a wycenionej rury fi 75.

Oдноśnie podstawy odrzucenia opisanej w pkt 2d zawiadomień o odrzuceniu oferty odwołującego w obu częściach Izba stwierdziła, że ta podstawa odrzucenia oferty okazała się nietrafna.

Zamawiający w omawianej podstawie odrzucenia wskazał, że Wykonawca nie przyjął właściwej ilości rur grubościennych (...). Następnie Zamawiający przedstawił własne obliczenia mające uzasadniać prawidłową ilość rur.

Odnosząc się do ww. podstawy odrzucenia swej oferty odwołujący w odwołaniu zarzucił, że obliczenia zamawiającego nie wynikają wprost z konkretnych zapisów specyfikacji.

Izba stwierdziła, że zamawiający nie przedstawił w odpowiedzi na odwołanie ani na rozprawie żadnego dowodu na okoliczność, że odwołujący zaoferował zbyt małą ilość rur grubościennych. Zamawiający nie odwołał się w szczególności do żadnych konkretnych zapisów dokumentacji, w oparciu o które można byłoby ustalić, że obliczenia zamawiającego są bezwzględnie prawidłowe. Powyższe skutkowało koniecznością uznania ww. podstawy odrzucenia za nieprawidłowej, jako nieudowodnionej przez zamawiającego

Podkreślenia wymagało także, że zamawiający nie zarzucił w uzasadnieniu czynności odrzucenia oferty odwołującego, aby ten nie wykazał prawidłowości przyjętych w kalkulacji ilości rur grubościennych. Zamawiający zarzucił jedynie, że ilość przyjęta przez odwołującego jest nieprawidłowa o wskazane przez siebie wielkości. Skoro tak została sformułowana podstawa odrzucenia, to w razie sporu, zamawiający powinien te prawidłowe wielkości wykazać, czego jednak nie uczynił.

Oдноśnie podstawy uzasadnienia opisanej w pkt 3 zawiadomień o odrzuceniu oferty odwołującego. Izba uznała, że ww. podstawa odrzucenia oferty odwołującego potwierdziła się.

Zamawiający w ww. podstawie odrzucenia wskazał, że Wykonawca w swojej kalkulacji nie uwzględnił kosztów wykonania oznakowania poziomego i pionowego,

Odwołujący w reakcji na ww. podstawę odrzucenia swej oferty podniósł w odwołaniu, że zakres jego obowiązków w tym obszarze miał wyznaczać jedynie pkt 1.2.4 PFU, w którym wskazano: Oznakowanie pionowe (tylko w zakresie demontażu i dyslokacji znaków z

istniejących słupków wsporczych na nowe słupy oświetlenia przejścia dla pieszych),

Oznakowanie poziome (tylko w miejscach jego uszkodzenia podczas realizacji zadania).

Zdaniem Izby uszło uwadze odwołującego, że zakres obowiązków wykonawcy w obszarze dotyczącym oznakowania poziomego i pionowego wyznaczała cała dokumentacja zamówienia, a nie tylko PFU. W tym kontekście dostrzeżenia wymagało, że w § 17 ust. 1 wzoru umowy zamawiający wyraźnie przesądził, że Wykonawca ponosi odpowiedzialność za prawidłowe oznakowanie i zabezpieczenie miejsca prowadzonych robót w pasie drogowym. Prowadzone roboty powinny być oznakowane zgodnie z obowiązującymi przepisami dot. warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa drogowego i warunków ich umieszczenia na drogach.

Z powyższego postanowienia wzoru umowy wynikało, że na wykonawcę nałożono obowiązek czuwania nad właściwym i zgodnym z przepisami oznakowaniem miejsca prowadzonych robót. Powyższe wprost odnosiło się zatem również do właściwego oznakowania poziomego i pionowego nie tylko po zakończeniu robót, które należało przenieść, względnie odtworzyć w razie uszkodzenia. Oznaczało także, że należało przewidzieć i wycenić koszty tymczasowego oznakowania poziomego i pionowego na czas prowadzenia prac. Wbrew zatem twierdzeniom odwołującego nie dotyczyło to tylko robocizny w postaci demontażu i montażu znaków pionowych i naprawy znaków poziomych, ale także obowiązku zakupu niezbędnego oznakowania tymczasowego na czas prowadzenia prac. Koszty w tym zakresie należało ująć w kalkulacji, czego bezsprzecznie zabrakło. Nie można było się zgodzić zatem z odwołującym, że jeśli chodzi o koszty wykonania oznakowania poziomego i pionowego, to zamawiający nie uwzględnił tego rodzaju robót w dokumentach zamówienia.

Ponadto, całkowicie nietrafne okazało się stanowisko odwołującego, w zakresie oznakowania poziomego, że ponieważ zamawiający pisał o jego naprawie w miejscach uszkodzenia podczas realizacji zadania, to powyższego elementu nie należało wyceniać, gdyż „zakresu naprawy nie da się przewidzieć na etapie planowania robót”.

Zdaniem Izby, skoro zamawiający przewidział obowiązek naprawy w razie wystąpienia uszkodzenia oznakowania, to taki obowiązek należało wycenić. Owszem zakres naprawy nie jest znany dokładnie, co nie usprawiedliwiałoby jednak w ogóle pominięcia ww.

rodzaju kosztu w kalkulacji. Prawidłowym działaniem wykonawcy przy takim zapisie PFU powinno być oszacowanie przez siebie, jako profesjonalistę w danej branży, na podstawie swej wiedzy i doświadczenia oraz dokumentacji zamówienia, ryzyka wystąpienia naprawy. Następnie zaś odwołujący powinien ujawnić w swej kalkulacji pozycję dotyczącą omawianego ryzyka i opisać, na jakichś założeniach koszt ryzyka wyceniono w takiej, a nie innej wysokości.

Dostrzeżenia wymagało również, że w tym zakresie odwołujący zmienił stanowisko na rozprawie. W odwołaniu podniósł, że omawianego elementu robót nie należało kalkulować w cenie oferty, zaś na rozprawie utrzymywał, że koszt ten jednak ujął w pkt 2.6 kalkulacji. Jednakże analiza opisu pkt 2.6 kalkulacji zawartej w wyjaśnieniach wykonawcy nie prowadziła do wniosku, aby ujęto tam ww. koszt.

Odnosnie podstaw odrzucenia oferty odwołującego opisanym w pkt 4) i 5) zawiadomienia

o odrzuceniu oferty odwołującego w części 1 Izba stwierdziła, że te podstawy odrzucenia oferty okazały się trafne.

W ww. podstawach odrzucenia oferty odwołującego w części 1 zamówienia zamawiający wskazał:

4) Wykonawca zaniżył koszt wykonania odbudowy nawierzchni jednego przejścia dla pieszych o 246,30 zł netto (oferta na odbudowę nawierzchni po robotach kablowych z dnia 23 czerwca 2022 r. firmy Projbud Drogownictwo sp. z o.o. wynosi 53 200,00 zł netto za część I, czyli za 24 przejścia. Na podstawie oferty koszt odbudowy nawierzchni dla jednego przejścia wynosi 2 216,67 zł netto, a nie jak wskazał Wykonawca 1 970,37 zł netto; koszt odbudowy nawierzchni został niedoszacowany,

5) Wykonawca uśrednił koszt szafki dla dwóch części zamówienia (27 przejść), czyli 0,15

kompletu szafki, co daje 450,00 zł przypadające na jedno przejście; zgodnie z PFU wszystkie szafki należy zabudować w ramach części I zamówienia, co daje 0,17 kompletu szafki na jedno przejście, czyli 510,00 zł, różnica 60,00 zł/przejście; łącznie 24 przejścia 1 440,00 zł; koszt wykonania szafek został niedoszacowany.

Odwołujący w trakcie rozprawy przyznał, że w tym zakresie doszło po jego stronie do omyłki i faktycznie cena jego oferty w zakresie części 1 zamówienia została niedoszacowana.

Jeśli chodzi o podstawę odrzucenia z pkt 4, niedoszacowanie wyniosło 200 zł na jedno przejście, a ponieważ takich przejść w części 1 było 24, czyli wyniosło łącznie 4 800 zł.

Co do punktu 5 uzasadnienia odrzucenia, kwota niedoszacowania wyniosła 60 zł na 1 przejście, co przy 24 przejściach dało kwotę 1.440 zł.

Zdaniem Izby bezzasadne było twierdzenie o ujęciu tych kwot w punkcie 2.5 kalkulacji w wyjaśnieniach z 11 lipca 2022 r.. Pozycja ta, zgodnie z jej nazwą, obejmowała nieprzewidziane materiały i usługi. Elementy, które powinny być ujęte w kalkulacji zgodnie z dokumentami zamówienia nie mogą być uznane za nieprzewidywalne. Przez elementy nieprzewidziane należy rozumieć np. siłę wyższą lub elementy, których potrzeba zastosowania wynika z tego, że konieczne roboty były ukryte.

Wobec powyższego uznano, że omawiane brakujące lecz konieczne elementy kalkulacji z pewnością nie były ujęte w pozycji 2.5. kalkulacji, dotyczącej nieprzewidzianych materiałów i usług. Idąc tokiem rozumowania odwołującego, można byłoby w ogóle nie ujawniać żadnych elementów kalkulacyjnych, lub ujawnić tylko część i utrzymywać, że dla wszystkich niewymienionych elementów wprowadzono jedną ogólną, znaczącą kwotowo pozycję „nieprzewidziane materiały i usługi”. Jednak takie działanie przeczyłoby celowi, dla którego zamawiający żądał złożenia wyjaśnień ceny, jakim było ujawnienie szczegółowych założeń do ofertowania i wykazanie realności ceny. Przypomnienia wymagało także, że w pkt 2 wezwania z dnia 4 lipca 2022 r. zamawiający wyraźnie prosił odwołującego o podanie elementów składowych, które wchodzi w skład robót budowlanych związanych z realizacją oświetlenia 1 przejścia dla pieszych. Z analogicznych względów nie można było utrzymywać, że koszt ww. pozycji został ujęty w pozycji „zysk wykonawcy”.

Odnosnie podstawy odrzucenia opisanej w pkt 6) zawiadomienia o odrzuceniu oferty odwołującego w części I oraz w pkt 4 zawiadomienia o odrzuceniu oferty w części II, Izba stwierdziła, że te podstawy odrzucenia oferty okazały się nietrafne.

W pkt 6 zawiadomienia o odrzuceniu oferty odwołującego w części I zamawiający wskazał:

Wg kalkulacji Wykonawcy przewidziano dwa rodzaje rur o łącznej długości 2.364,00 m , a kabla YKY 5*16mm² 2.376,00 m (cena 45,40 zł/m). Łącznie długości kabla na całe zadanie jest więcej o 12m niż rur, co daje średnio na jedno przejście 0,5 m. Do wnęki słupowej należy liczyć 1 m/słup oświetleniowy (przejście=2 słupy). Z tego wynika, że średnio na jedno przejście przewidziano o 1,5 m kabla za mało = 68,10 zł. Łącznie dla 24 przejść 36 m x 45,40 zł/m = 1 634,40 zł; Koszt kabla został niedoszacowany.

W pkt 4 zawiadomienia o odrzuceniu oferty odwołującego w części II zamawiający wskazał:

Wg kalkulacji Wykonawcy przewidziano dwa rodzaje rur o łącznej długości 205,50 m, a kabla YKY 5*16mm² - 198 m (cena 45,40 zł/m). Łącznie długości kabla na całe zadanie jest mniej niż rur o 7,5 m (kabel układa się w rurach). Do wnęki słupowej należy liczyć 1 m/słup oświetleniowy (przejście=2 słupy). Z tego wynika, że długość kabla jest nawet niewystarczająca na wykonanie całej instalacji. Łącznie dla 3 przejść przewidziano za mało kabla o 13,5 m. Koszt kabla został niedoszacowany o kwotę 612,90 zł.

Jak wynikało z przytoczonych wyżej podstaw odrzucenia oferty, swoje twierdzenia o zaofiarowaniu zbyt małej ilości kabla zamawiający po pierwsze wywodził z faktu, że odwołujący zaofiarował większą ilość rur, biorąc pod uwagę fakt, że kabel układa się w

rurach.

W reakcji na ww. podstawę odrzucenia odwołujący w odwołaniu i na rozprawie podniósł, że ww. wnioskowanie zamawiającego jest niezasadne, gdyż zaoferował nadmiarową ilość rur, a ilość kabli jest wystarczająca.

Biorąc powyższe pod uwagę Izba stwierdziła, że wnioskowanie zamawiającego oparte na ww. zależnościach okazało się nieprawidłowe. Nie można było bowiem wykluczyć możliwości wnioskowania przedstawionego przez odwołującego.

W dalszej zaś kolejności Izba stwierdziła, że zamawiający nie przedstawił żadnego dowodu na okoliczność, że zaoferowano mu zbyt mało kabla. Na tę okoliczność nie przedstawiono żadnego dowodu. Powyższe skutkowało koniecznością uznania omawianej podstawy odrzucenia za nieprawidłową, jako nieudowodnioną przez zamawiającego.

W trakcie rozprawy zamawiający usiłował zmienić ww. podstawę odrzucenia oferty odwołującego twierdząc, że odwołujący w swych wyjaśnieniach ceny nie wykazał, dlaczego przyjął taką a nie inną ilość kabla. Jednakże takiej podstawy odrzucenia oferty odwołującego próżno było szukać w treści uzasadnienia czynności odrzucenia oferty. Zamawiający nie zarzucił bowiem w uzasadnieniu odrzucenia oferty wykonawcy, aby ten nie wykazał skąd przyjął proponowane przez siebie ilości kabla. Zamawiający stwierdził natomiast, że ilość ta jest nieprawidłowa o wskazane przez siebie wielkości. Skoro tak została sformułowana podstawa odrzucenia, to w razie sporu, zamawiający powinien prawidłowe wielkości wykazać, czego jednak nie uczynił. Nie stanowiły wykazania ogólne zapewnienia pełnomocnika przedstawione na rozprawie, że zmierzył te ilości z natury. Powyższe było jedynie stanowiskiem strony, a nie dowodem. Wobec powyższego Izba uznała, że omawiana podstawa odrzucenia oferty odwołującego nie potwierdziła się w zebranych w sprawie materiale dowodowym.

Izba, działając na podstawie art. 541 Pzp postanowiła oddalić wniosek przystępującego zawarty w jego piśmie procesowym o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego rzeczoznawcy z zakresu sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych oraz z zakresu instalacji i urządzeń elektrycznych oraz oświetlenia elektrycznego na okoliczność pominięcia w kalkulacji odwołującego części prac niezbędnych do prawidłowego wykonania zamówienia. Izba stwierdziła, że wnioskujący nie oznaczył precyzyjnie faktów, jakie miały zostać wykazane wnioskowanym dowodem, w szczególności odnośnie dookreślenia, jakich konkretnie elementów prac miał nie wycenić odwołujący w kalkulacji. Wobec powyższego uznano, że dowód został powołane jedynie dla zwłoki.

Stosownie do art. 553 ustawy z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych (t. jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 1129 ze zm.), o oddaleniu odwołania lub jego uwzględnieniu Izba orzeka w wyroku. W pozostałych przypadkach Izba wydaje postanowienie. Orzeczenie Izby, o którym mowa w pkt 1 sentencji, miało charakter merytoryczny, gdyż odnosiło się do oddalenia odwołania. Z kolei orzeczenie Izby zawarte w pkt 2 sentencji miało charakter formalny, gdyż dotyczyło kosztów postępowania, a zatem było postanowieniem. O tym, że orzeczenie o kosztach zawarte w wyroku Izby jest postanowieniem przesądził Sąd Najwyższy w uchwale z 8 grudnia 2005 r. III CZP 109/05 (OSN 2006/11/182). Z powołanego przepisu art. 553 ust. 1 ustawy Pzp wynika zakaz wydawania przez Izbę orzeczenia o charakterze merytorycznym w innej formie aniżeli wyrok. Z uwagi zatem na zbieg w jednym orzeczeniu rozstrzygnięć o charakterze merytorycznym (pkt 1 sentencji) i formalnym (pkt 2 sentencji), całe orzeczenie musiało przybrać postać wyroku.

Zgodnie z przepisem art. 554 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp, Krajowa Izba Odwoławcza uwzględnia odwołanie w całości lub w części, jeżeli stwierdzi naruszenie przepisów ustawy, które miało wpływ lub może mieć istotny wpływ na wynik postępowania o udzielenie zamówienia, konkursu lub systemu kwalifikowania wykonawców. W analizowanej sprawie nie stwierdzono żadnych naruszeń ustawy Pzp, co musiało skutkować oddaleniem odwołania.

Wobec powyższego, na podstawie art. 553 ustawy Pzp, orzeczono jak w pkt 1 sentencji.

Zgodnie z art. 557 ustawy Pzp, w wyroku oraz w postanowieniu kończącym postępowanie odwoławcze Izba rozstrzyga o kosztach postępowania odwoławczego. Z kolei

w świetle art. 575 ustawy Pzp, strony oraz uczestnik postępowania odwoławczego wnoszący sprzeciw ponoszą koszty postępowania odwoławczego stosownie do jego wyniku.

Jak wskazuje się w piśmiennictwie, reguła ponoszenia przez strony kosztów postępowania odwoławczego stosownie do wyników postępowania odwoławczego oznacza, że „obowiązuje w nim, analogicznie do procesu cywilnego, zasada odpowiedzialności za wynik procesu, według której koszty postępowania obciążają ostatecznie stronę „przegrywającą” sprawę (por. art. 98 § 1 k.p.c.)” Jarosław Jerzykowski, Komentarz do art.192 ustawy - Prawo zamówień publicznych, w: Dzierżanowski W., Jerzykowski J., Stachowiak M. Prawo zamówień publicznych. Komentarz, LEX, 2014, wydanie VI.

W analizowanej sprawie Izba oddaliła odwołanie w całości. Odpowiedzialność za wynik postępowania ponosił zatem odwołujący. Na koszty postępowania składał się wpis od odwołania uiszczony przez odwołującego w kwocie 10.000 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika zamawiającego w kwocie 3.600 zł.

Biorąc powyższe pod uwagę, o kosztach postępowania odwoławczego orzeczono stosownie do wyniku postępowania - na podstawie art. 557 oraz art. 575 ustawy Pzp oraz w oparciu o przepisy § 8 ust. 2 pkt 1 w zw. z § 5 pkt 2 pkt b rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie szczegółowych rodzajów kosztów postępowania odwoławczego, ich rozliczania oraz wysokości i sposobu pobierania wpisu od odwołania (Dz. U. z 2020 r. poz. 2437).

Przewodniczący: